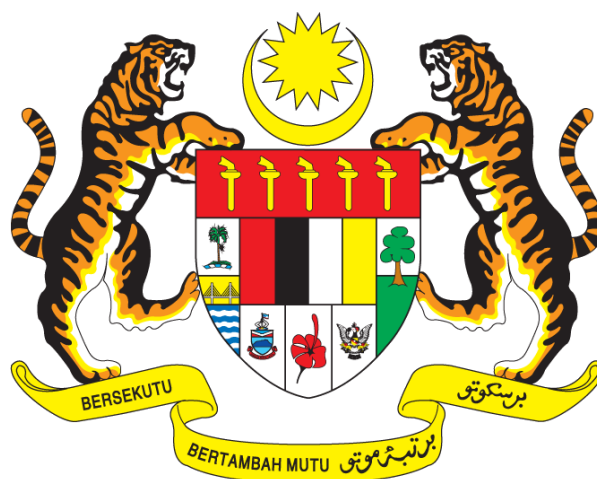

RYNEK TURYSTYCZNY MALEZJI

Iwetta Kaczmarczyk,
ORT1
Tir/D

SPIS TREŚCI

I. INFORMACJE OGÓLNE

1.1.Geografia.....	3
1.2.Społeczeństwo.....	4
1.3.Ustrój.....	4
1.4.Informacje gospodarcze.....	4
1.4.1. Wizy pobytowe.....	5
1.5.Stan współpracy Polski z Malezją.....	6

II. WARUNKI ROZWOJU TURYSTYKI

2.1.Komunikacja.....	7
2.2.Święta i wydarzenia kulturalne.....	8
2.3.Kuchnia malajska.....	9
2.4.Przyrodnicze warunki rozwoju turystyki.....	11
2.5.Ośrodki koncentracji ruchu turystycznego.....	13
2.6.Zagrożenia związane z podróżą do Malezji.....	15

III. ANALIZA RECEPCYJNEGO RYNKU TURYSTYCZNEGO

3.1. Rozwój turystyki przyjazdowej na świecie i na kontynencie azjatyckim.....	16
3.2. Rozwój turystyki w Malezji.....	17
3.3. Turystyka przyjazdowa	18
3.3.1 . Przyjazdy międzynarodowe.....	18
3.3.2 . Długość pobytu.....	21
3.3.3 . Wpływy z turystyki przyjazdowej	22
3.3.4 . Cele przyjazdów	23
3.3.5 . Wydatki przyjezdnych.....	23
3.3.6 . Zakwaterowanie przyjezdnych.....	24
3.4. Zatrudnienie w sektorze turystycznym.....	28

IV. ANALIZA EMISJNEGO RYNKU TURYSTYCZNEGO

4.1. Podróże Malezyjczyków.....	30
4.2. Wydatki Malezyjczyków na podróże.....	32

V. PODSUMOWANIE

5.1. Kierunki rozwoju turystyki w Malezji.....	34
5.2. Promocja Malezji.....	34
5.3. Ciekawostki.....	36
5.4. Bibliografia. Spis fotografii, rycin i tabel.....	37

I. INFORMACJE OGÓLNE

1.1.Geografia

Malezja jest najmłodszym państwem Azji Południowo-Wschodniej, zamieszkanym przez wiele grup narodowościowych. Kraj składa się z dwóch odrębnych regionów. Część lądowa na Półwyspie Malajskim rozciąga się od granicy z Tajlandią aż do cieśniny Johor. Malezja Wschodnia obejmuje stany Sabah i Sarawak, położone na wyspie Borneo. Jej powierzchnię całkowitą ok. 330 tysięcy km², zamieszkuje ok. 27,4 mln ludzi¹. Stolicą jest Kuala Lumpur.

Ryc. 1. Mapa Malezji i Azji Południowo Wschodniej ²

Malezja Zachodnia jest krajem górzystym, ale tereny górskie nie stanowią zwartego kompleksu. Malezja Wschodnia ma także górzisto-wyżynny charakter, jedynie wzdłuż wybrzeży ciągną się wąskie niziny nadbrzeżne, miejscami silnie zabagnione. Ukształtowanie terenu jest podobne w obu częściach - nadmorskie równiny przechodzą w gęsto zalesione zbocza gór. Najwyższym szczytem Malezji jest Kinabalu, 4101 m n.p.m., położony na Borneo.

Malezja znajduje się w strefie klimatu równikowego. Nawiedzają ją południowo-zachodnie (od kwietnia do października) oraz intensywniejsze, północno-zachodnie monsuny (od października do lutego). Temperatura waha się od 21 do 32°C. Roczna suma opadów wynosi od 2000 do 2500 mm.

Naturalną szatą roślinną Malezji są wiecznie zielone lasy równikowe, uważane za najosobliwsze na kuli ziemskiej. W Malezji Zachodniej żyją: tapir, tygrys i rzadko spotykany już obecnie nosorożec jawański i sumatrzański. W Malezji Wschodniej świat zwierzęcy jest bogatszy gatunkowo. Żyją tu: niedźwiedź malajski, gibbon, nosacz i orangutan.

Malezja jest krajem dobrze zaopatrzonym w surowce naturalne. Jest jednym z głównych eksporterów kauczuku, oleju palmowego. Głównymi zasobami są: cyna, ropa naftowa, drewno, miedź, rudy żelaza, gaz ziemny, boksyt.

¹ Dane na dzień 6 marzec 2008; Departament Statystyki -Malezja : <http://www.statistics.gov.my/>

² Źródło: http://www.asiaonline.com.au/malaysia/malaysia_map.gif

1.2. Społeczeństwo

Malajowie stanowią największą grupę etniczną w Malezji. Żyją głównie w Malezji Zachodniej, gdzie trudnią się rolnictwem.

Chińczycy, stanowiący prawie 1/3 ogółu mieszkańców Malezji, są główną grupą narodowościową Malezji Wschodniej. Wyznają oni taoizm i buddyzm.

Hindusi żyją przede wszystkim w Malezji Zachodniej, są wyznawcami hinduizmu, islamu lub nauki sikhów, wielu z nich wyznaje także chrześcijaństwo.

W Malezji Zachodniej, w obszarach górskich, żyje ludność tubylcza -Organ Asli. W Malezji Wschodniej występuje ok. 25 grup mniejszości narodowych, które stanowią 50% jej mieszkańców.

Oficjalną religią jest islam, muzułmanie stanowią aż 60, 4%, ale inne wyznania są praktykowane bez przeszkód ¹.

1.3. Ustrój

Malezja jest monarchią konstytucyjną. Krajem rządzi najwyższy władca i dwuizbowy parlament. Kraj ten dzieli się na 13 stanów: Johor, Kedah, Kelantan, Melaka, Negeri Sembilan, Pahang, Perak, Perlis, Pulau Pinang, Sabah, Sarawak, Selangor; Terengganu; i terytorium federalne złożone z trzech części: miasta Kuala Lumpur, wyspy Labuan i miasta Putrajaya

1.4. Informacje gospodarcze

Malezja jest rynkiem względnie otwartym w kategoriach procedur gospodarczych z preferencją podmiotową dla ludności tubylczej pochodzenia malajskiego, ale ok. 80% przedsiębiorstw zarządzanych jest przez obywateli Malezji pochodzenia chińskiego a wolne zawody zdominowane są przez obywateli Malezji pochodzenia hinduskiego.

Walutą Malezji jest RINGGIT - ringgit (RM) = 100 sen = ok. 32 USD = **71 PLN**

PKB w Malezji wynosi **357.9 mld USD** a PKB na jednego mieszkańca to 14, 400 USD

Struktura PKB przedstawia się następująco

Rolnictwo: 8,6%

Przemysł: 47,8%

Usługi: 43,6% ²

Zawarte porozumienia integracyjne i preferencyjne:

1. ASEAN - Stowarzyszenie Państw Azji Południowo-Wschodniej
2. AFTA - (ASEAN Free Trade Area) - Strefa Wolnego Handlu Stowarzyszenia Państw Azji Południowo-Wschodniej,
3. CEPT - (Common Effective Preferential Tariffs - AFTA)
4. APEC - (Asia Pacific Economic Co-operation),
5. ASEM - (Forum Spotkań Azja-Europa),
6. G-15 - (Grupa 15),

¹ Dane z <http://travel.tourism.gov.my>

² Dane na rok 2007, źródło : <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/my.html>

Malezja jest członkiem międzynarodowych organizacji gospodarczych systemu ONZ, takich jak: Rady Gospodarczej i Społecznej ds. Azji i Pacyfiku (ESCAP) i Organizacji NZ ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO). Należy także do Światowej Organizacji Handlu (WTO), Banku Światowego (IBRD), Międzynarodowego Funduszu Walutowego (IMF), Azjatyckiego Banku Rozwoju (ADB), i Islamskiego Banku Rozwoju (IDB).

Rok 2007 był rokiem szczególnym dla Malezji, bowiem w tym roku Malezja obchodziła 50-tą rocznicę uzyskania niepodległości. Punktem kulminacyjnym były uroczyste obchody tejże rocznicy na Placu Merdeka w Kuala Lumpur w dniu 31 sierpnia, który jest jednocześnie świętem narodowym Malezji.

Elementem, który sprzyjał rozwojowi gospodarczemu Malezji była stabilna sytuacja wewnętrzna kraju. Malezja postrzegana jest na arenie międzynarodowej, jako państwo stabilne, z silnie i dynamicznie rozwijającą się gospodarką, państwo, które aspiruje do odgrywania wiodącej roli w regionie Azji Dalekowschodniej, zarówno w kategoriach gospodarczych, ale także politycznych.

Dążenie do wykreowania pozytywnego wizerunku stało się jednym z kluczowych celów jej polityki gospodarczej, a także polityki zagranicznej, z wykorzystaniem instrumentów międzynarodowego public relations. Malezja stanowić może dobry przykład kształtowania pozytywnego wizerunku państwa na arenie międzynarodowej.

Wizytówką Malezji może być nowoczesne lotnisko Kuala Lumpur International Airport (KLIA), oddane do użytku w roku 1998, a które w latach 2005 i 2006 zostało ogłoszone, jako najlepsze lotnisko świata przez AETRA oraz ACI-ASQ, nowa stolica administracyjna Malezji - Putrajaya, której budowę rozpoczęto w latach dziewięćdziesiątych, a także otwarty w roku 1999, po niespełna czterech miesiącach budowy Tor Formuły 1, wybudowany z inicjatywy władz Malezji, które chciały go wykorzystać do promowania Malezji, jako państwa nowoczesnego, charakteryzującego się dużą dynamiką rozwoju.

Tor ten nazwany "Home of Sports" aspiruje do bycia centrum wyścigów samochodowych w regionie Azji Dalekiego Wschodu (odbyło się już na nim w międzyczasie szereg imprez formuły 1) i został on wpisany, jako stałe miejsce organizacji tych zawodów w skali międzynarodowej. To tutaj Robert Kubica uzyskał swój najlepszy wynik w karierze. Zajął drugie miejsce w wyścigu Formuły 1 o Grand Prix Malezji.

Organizowanie licznych imprez targowych nie tylko o charakterze lokalnym, regionalnym, ale i też międzynarodowym, promowanie Malezji, jako regionalnego centrum finansowego, miejsca zamieszkania („Malezja – Twój drugi dom”), a także promocja Malezji, jako atrakcyjnego miejsca w ramach turystyki międzynarodowej to przykłady kształtowania wizerunku Malezji przez państwo jak element międzynarodowego Public Relations.

1.4.1 Wizy pobytowe

Przy pobytach nie dłuższych niż 90 dni nie ma obowiązku posiadania wizy. Nie dotyczy to przyjazdów w celu podjęcia pracy lub nauki. Wymagany okres ważności paszportu przy wjeździe wynosi 6 miesięcy. Nie ma obowiązku okazania biletu powrotnego przy wjeździe, jednak może tego zażądać przewoźnik. Od turystów z Europy władze imigracyjne nie żądają okazania środków finansowych. Wymóg taki jednak formalnie istnieje (na dzień pobytu – ok. 4 USD).

1.5. Stan współpracy Polski z Malezją

Malezja jest jednym z najważniejszych partnerów Polski w regionie Azji Południowo-Wschodniej.

Według statystyk malezyjskich, w latach 2001 obroty między Polską i Malezją wyniosły ok. 97, 0 mln USD, z czego wartość polskiego eksportu osiągnęła 39, 2 mln USD, podczas gdy import z Malezji wyniósł 57, 8 mln USD.

HANDEL ZAGRANICZNY MALEZJA – POLSKA w latach 2000 – 2007 w mln USD - zmiany roczne w %.							
Okres	IMPORT	Zm. w %	EKSPORT	Zm. w %	OBROTY HZ	Zm. w %	SALDO
2000	64,20	75,4	38,20	-2,3	102,40	35,3	26,00
2001	39,20	-38,9	57,81	51,3	97,01	-5,3	18,61
2002	54,59	39,3	52,11	-9,9	106,70	10,0	-2,48
2003	50,43	-7,6	72,50	39,1	122,93	15,2	22,07
2004	75,62	50,0	114,55	58,0	190,17	54,7	38,93
2005	54,76	-27,6	126,62	10,5	181,38	- 4,6	71,86
2006	75,38	37,7	181,05	42,9	256,43	41,4	105,67
2006 (I- XI)	74,42	-	167,69	-	242,11	-	93,97
2007 (I XI)	92,99	20,0	316,89	47,1	409,88	69,3	223,90

Tab.1 Handel zagraniczny Malezji z Polską.¹

Ze względu na odległość oraz konkurencję towarową, rynek malezyjski jest trudny dla polskiego eksportera. O powodzeniu decydują jakość, cena oraz terminowość dostaw. Szansą jest pozytywna odpowiedź na popyt w niszowych segmentach rynku gdzie istotnym jest wypracowanie znaku markowego produktu. Szanse na eksport do Malezji mogą wzrosnąć także w przypadku zaangażowania nowoczesnych technologii i rozwiązań logistycznych, opartych o uproszczone i gwarantowane schematy finansowania.

Przez ostatnie lata współpraca gospodarcza Polski i Malezji rozwijała się bardzo dynamicznie. W latach 1999 - 2003 o 60 proc. zwiększyła się wartość wymiany handlowej między naszymi krajami.

Rozwój współpracy w dziedzinie nauki, kultury i techniki, w tym w zakresie nowoczesnych technologii, jest jednym z najbardziej perspektywicznych obszarów współpracy między obu krajami. Bardzo interesujący jest dla Polski eksport usług edukacyjnych, czyli obecność studentów z Malezji na polskich uczelniach, szczególnie medycznych.

¹ Źródło: Departament of Statistics, Malaysia

II. WARUNKI ROZWOJU TURYSTYKI W MALEZJI

2.1. Komunikacja

SIEĆ DROGOWA

Jazda po Malezji to relaks dla kierowców, którzy mają niemiłe doświadczenia z innych krajów Azji Południowo-Wschodniej. Nawierzchnie są przeważnie niezłe, po drogach jeździ dużo dobrych samochodów, a kultura jazdy stoi na stosunkowo wysokim poziomie. Sieć drogowa ma 99 tys km. Posiadają 80 tys km utwardzonych dróg, w tym 1821 km autostrad.¹

SIEĆ KOLEJOWA

Sprywatyzowane koleje malezyjskie – Keretapi Tanah Melayu (KTM) zapewniają nowoczesne, wygodne i niedrogie przejazdy, choć w zasadzie funkcjonują tylko dwie linie. Jedna z nich biegnie z Singapuru do Kuala Lumpur, a stamtąd do Butterworth i do Tajlandii. Od linii tej odchodzi w mieście Gemas druga linia, prowadząca do Kuala Lipisu, a następnie do północno-wschodnich rejonów kraju. Kończy się ona w pobliżu Kota Baharu. Pociąg kursujący tą linią jest określany mianem kolei przez dżunglę, a cała trasa nosi oficjalną nazwę linii wzdłuż wschodniego wybrzeża.

Sieć kolejowa ma długość 1 890 km w tym 207 km linii kolejowych jest zelektryfikowane.²

KOMUNIKACJA AUTOBUSOWA

Malezja może się poszczycić sprawnie funkcjonującą komunikacją autobusową. W jej skład wchodzi autobusy państwowe kursujące na liniach lokalnych oraz pojazdy firm prywatnych, które obsługują trasy dalekobieżne. W większych ośrodkach często są, co najmniej dwa dworce autobusowe; z jednego odjeżdżają autobusy lokalne i regionalne, a z drugiego – dalekobieżne.

KOMUNIKACJA DROGA WODNA

Dobłą i stosunkowo tanią formą komunikacji wewnątrz krajowej są przejazdy statkami. Ułatwiają one komunikację między wyspami, jak na lądzie po większych rzekach. Nie ma regularnych połączeń promowych między Półwyspem Malajskim a malezyjską częścią Borneo. Lokalne promy i statki kursują z półwyspu na wysepki w pobliżu wybrzeża Borneo, a na trasach rzecznych w Sabah i Sarawaku.

SIEĆ LOTNICZA

Sieć lotnicza jak na warunki azjatyckie jest rozwinięta dobrze. Kraj dysponuje sto siedemnastoma portami lotniczymi. Najwięcej międzynarodowych lotów obsługuje lotnisko w Kuala Lumpur. Inne lotniska obsługujące loty międzynarodowe to

- ◆ Johor Bahru,
- ◆ Langkawi,
- ◆ Malacca,
- ◆ Penang i Ipoh,
- ◆ Kota Kinabalu (Sabah),
- ◆ Kuching (Sarawak)
- ◆ Miri.

¹ dane na rok 2006, CIA - The world factbook- <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/my.html>

² dane na rok 2006, CIA - The world factbook- <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/my.html>

Najbardziej popularni przewoźnicy tego kraju to:

- ♦ **Malaysia Airlines**, główny malezyjski przewoźnik, ma rozbudowaną sieć połączeń lotniczych, obejmującą najważniejsze miasta na Półwyspie Malajskim oraz na Pulau Langkawi, a także w Sabahu i Sarawaku.
- ♦ **Pelangi Air** -Niewielkie regionalne linie lotnicze zapewniają połączenia z Ipohem i Langkawi.
- ♦ **Air Asia** to linie lotnicze oferujące tanie przeloty na terenie Malezji. Samoloty Air Asia startujące z Kuala Lumpur latają do Kota Kinabalu, Kuchingu, na wyspy Langkawi i Penang, do Kota Baharu, Kuala Terengganu oraz do kilku mniejszych miejscowości.
- ♦ **Berjaya Air** oferują połączenia między Kuala Lumpurem a wyspami Tioman i Pangkor.
- ♦ **MASWings, Firefly** - loty wewnątrzkrajowe

Z Polski nie ma bezpośrednich połączeń z Malezją. Można polecieć do któregoś z europejskich portów lotniczych, następnie przesiąść się na samolot do Kuala Lumpur, a stamtąd dalej, do innych miast w Malezji.

Najtańsze połączenia oferują z reguły **Malaysia Airlines** (z przesiadką w Amsterdamie, Frankfurt, Paryżu, Wiedniu, Rzymie albo Zurychu), a także **Austrian Airlines** (przesiadka w Wiedniu) – Koszt przelotu to około 3000 zł.

2.2.Święta i wydarzenia kulturalne

W Malezji obchodzi się wiele świąt i festiwali odzwierciedlających wielonarodowościową kulturę społeczeństwa; święta chińskie przeplatają się z hinduskimi i muzułmańskimi.

Najbardziej popularne święta to:

- ✚ Chiński Nowy Rok obchodzony na przełomie stycznia i lutego. Uroczystość najlepiej obserwować w Chinatown w Kuala Lumpur i na Penangu.
- ✚ Święto Boga Małp - obchodzone jest dwa razy w roku, w marcu i we wrześniu
- ✚ Międzynarodowy Festiwal Latawców -maj - Zawodnicy z różnych krajów biorą udział w konkursie puszczania barwnych latawców, który odbywa się w Tumpat.
- ✚ Międzynarodowy Festiwal Bębnow -czerwiec - festiwal kończący zbiory ryżu, z konkursem gry na olbrzymich bębnach.
- ✚ Deepavali- hinduski Festiwałem Świąteł
- ✚ Kota Belud Tamu Besar - festiwal targowy w Kota Belud w Sabahu. Wyścigi bawołów i zawody konne jeźdźców z plemienia Bajau. Ponadto tańce i przedstawienia różnych grup etnicznych z Sabahu.

W 2008 zaplanowano ponad 65 wydarzeń kulturalnych, festiwali, koncertów, międzynarodowych zawodów sportowych, które mają za zadanie przyciągnąć szersze grono widzów. Oto niektóre z nich: ¹

- ✦ Międzynarodowe mistrzostwa w golfa - 24-25 marzec, mające na celu promocję Malezji, jako topowej destylacji dla miłośników golfa.
- ✦ Genting International Jazz Festiwal- Międzynarodowy festiwal Jazzu w Genting- 4-5 kwiecień 2008,
- ✦ Langkawi Water Festival 2008- 4-6 kwiecień- promocja sportów wodnych, organizatorem festiwalu jest Langkawi Tourism Action Council
- ✦ Sabah Fest 2008 - Festiwal stanu Sabah odbędzie się 3-4 maja, przedstawienie kultury i obyczajów poprzez tańce, kuchnie, muzykę
- ✦ Colours of Malaysia 2008- Pełna kolorów parada i przedstawienia kulturalne odbędą się 24 maja w Kuala Lumpur. Organizatorem jest Ministerstwo Turystyki w Malezji
- ✦ Malaysia International Fireworks Competition- Zawody międzynarodowe, odbywać się będą przez cały sierpień. Udział będą brały różne kraje próbujące stworzyć największe widowisko pirotechniczne na świecie.. Organizatorem jest Ministerstwo Turystyki
- ✦ Powerman Malaysia - 9 październik - Międzynarodowe multi sportowe zawody.
- ✦ Paintball World Cup Series Asia 2008 -Międzynarodowe zawody w paintball, kraje azjatyckie, europejskie i USA będą rywalizować ze sobą 14-16 października.

2.3. Kuchnia malajska

Kuchnia w Malezji jest zbliżona do indonezyjskiej - bogata w przyprawy i mleko kokosowe. Większość potraw składa się z ryżu z warzywami z dodatkiem ryb, kurcząt i innych mięs (z wyjątkiem wieprzowiny). Jedzenie to narodowe hobby Malezyjczyków, a doświadczenia kulinarne tworzą silne więzi społeczne.

Najbardziej znanym daniem malajskim jest Satay. Są to kawałki marynowanego mięsa wołowego lub drobiowego opiekane na węglu drzewnym i podawane w smacznym sosie z orzeszków ziemnych.

Fot. 1. Satay ²

Popularnym daniem śniadaniowym jest nasi lemak - ryż z orzeszkami ziemnymi, kokosem i rybą, ikan billis, w sosie curry.

Charakterystycznym deserem w Malezji jest Ali batu campur (ABC). Jest to schłodzona mieszanina lodów z fasolą, słodką kukurydzą i cukrem palmowym.

¹ Dane Ministerstwa Turystyki; źródło: <http://travel.tourism.gov.my/consumer/events/default.asp>

² www.rasamalaysia.com

Wody wokół Malezji obfitują w ryby i owoce morza, od małży i raków po kraby, krewetki i kałamarnice. W wielu restauracjach znajdują się zbiorniki z wodą, gdzie trzyma się żywe skorupiaki, krewetki i ryby, które są wyławiane tuż przed przyrządzeniem potrawy.

Fot 2. Durian ¹

Gorący, wilgotny klimat Malezji sprzyja uprawie wielu egzotycznych owoców. Turyści mają niepowtarzalną okazję spróbowania nieznanych owoców tropikalnych. Warto spróbować takich owoców, jak:

Durian - duży, owalny, kolczasty owoc o wybornym smaku, lecz bardzo nieprzyjemnym zapachu. Uważany za afrodyzjak.

Nangka - owoc drzewa bochenkowego, podobny do owocu drzewa chlebowego, ma żółty, ciągnący się, słodki miąższ.

Rambutan - pod czerwoną lub żółtą skórą pokrytą kolcami znajduje się słodki, biały miąższ.

Fot. 3. Rambutan ²

W klimacie tropikalnym najlepszym sposobem szybkiego ugaszenia pragnienia jest - paradoksalnie - wypicie gorącego napoju, na przykład herbaty. W Malezji w miejscowych kawiarniach herbatę podaje się ze skondensowanym mlekiem.

Dla turystów jedną z atrakcji tego regionu jest różnorodność świeżo wyciskanych soków z owoców. Na ulicznych straganach w ciągu kilku sekund można otrzymać sok z mango, arbuza, pomarańczy, karamboli lub innych owoców.

Alkohol jest dość drogi i trudno go kupić poza restauracją lub barem w hotelu. W chińskich kawiarniach i restauracjach zwykle jest zimne piwo, m.in. Anchor i Tiger, popularny jest także Guinness. Alkohole importowane są drogie, choć miejscowe brandy i whisky, których smak znacznie odbiega od oryginalnego, można tanio kupić w chińskich sklepach

¹ www.asiafood.org

² www.asiafood.org

2.4. Przyrodnicze warunki rozwoju turystyki

Atrakcyjność turystyczna Malezji związana jest przede wszystkim z zaletami środowiska przyrodniczego. Turystów przyciągają malownicze wybrzeża z wielokilometrowymi piaszczystymi plażami, bujne lasy równikowe, łańcuchy górskie oraz wszelkie przejawy bogatej materialnej i duchowej kultury ludowej.

Na terenie Malezji znajduje się wiele parków narodowych oraz parków morskich. W niemal każdym parku narodowym jest zespół zabudowań, składający się z budynku zarządu parku oraz różnego zakwaterowania dla turystów, od ekskluzywnych domków po schroniska studenckie; w większości z nich jest możliwość samodzielnego przyrządzania posiłków. Ścieżki spacerowe w większości parków są oznakowane.

✚ Cameron Highlands

Ten najbardziej znany region górski w Malezji należy do największych atrakcji turystycznych kraju.

Fot. 4 Cameron Highlands ¹

✚ Taman Negara

Fot. 5. Taman Negara ²

Ten rozległy park narodowy o powierzchni 4343 km² stworzono w dziewiczej dżungli liczącej ponad 130 mln lat. Miłośnicy przyrody i amatorzy aktywnego wypoczynku mogą wybrać się na wyprawę przez najgęstszy i najciemniejszy las tropikalny, odkrywać wspaniałe jaskinie, przejść przez wiszący most i postrzelać z dmuchawki „zatrutymi” strzałkami, czego uczą rdzenni Orang Asli.

✚ Gunung Gading

Największą atrakcją Parku Narodowego Gunung Gading są raflezje – drugie, co do wielkości kwiaty na świecie. Park należy do tych rejonów Borneo, gdzie można zobaczyć najwięcej roślin tego rzadkiego gatunku.

Fot. 6 Gunung Gading ³

¹ <http://www.tourism.gov.my/>

² <http://www.forestparadise.freesevers.com/byboat.jpg>

³ http://allmalaysia.info/attractions/archives/2003/6/5gading_park_rafflesia.JPG

✚ Niah Caves

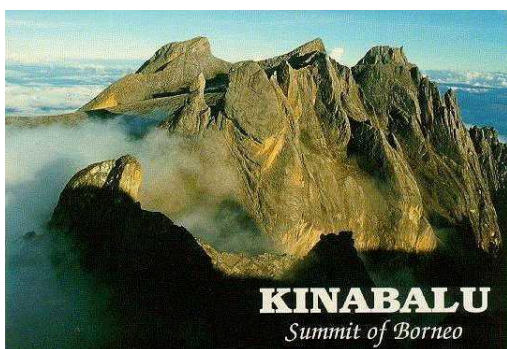
Grotolazi amatorzy powinni umieścić w planie podróży zwiedzenie Wielkiej Jaskini w Parku Narodowym Niah Caves. Należy ona do największych jaskiń na świecie. Badania archeologiczne wykazały, że ludzie mieszkali w rejonie tych jaskiń już 40 tys lat temu.

✚ Gunung Mulu

Największy park narodowy w Sarawaku – Gunung Mulu, należy do miejsc najczęściej odwiedzanych przez turystów przybywających do tego stanu. Przyciąga ich przede wszystkim przyroda: urwiste szczyty, głębokie przełomy, krystalicznie czyste rzeki i zróżnicowane środowisko naturalne

Fot. 7 Gunung Mulu ¹

Fot. 8. Kinabalu ²

✚ Kinabalu

Główną atrakcją stanu Sabah jest najwyższy szczyt na obszarze między Himalajami a Nową Gwineą. Kinabalu (4101 m) wznosi się nad resztkami bujnych tropikalnych lasów w północnej części Borneo. Każdego roku zdobywają szczyt tysiące ludzi w różnym wieku i o różnej sprawności fizycznej.

✚ Wyspa Sipadan

Znajduje się na północ od Borneo i jest miejscem, gdzie przybywają amatorzy nurkowania z całego świata. Sipadan to wierzchołek wapiennej iglicy wyrastającej z dna morskiego na wysokość 600 m.

Fot. 9. Sipadan ³

✚ Lankayan Island

W stanie Sabah, to niezamieszkała wyspa na morzu Sulu. Znajduje się tu jedna z najlepszych baz wypadowych dla miłośników nurkowania.

Fot. 10 Lankayan Island ¹

¹ <http://travel.tourism.gov.my>

² <http://rimba.um.edu.my/EExhib/MtKinabalu.jpg>

³ <http://www.sipadan.com.my/>

2.5. Ośrodki koncentracji ruchu turystycznego

✚ Kuala Lumpur

Kuala Lumpur, miasto założone w 1857 r., stolica Malezji. Nowoczesne wieżowce kontrastują z niską zabudową świątyń i targów. Podzielone pasmami autostrad jest miastem kosmopolitycznym z wieloma udogodnieniami dla turystów (np. z wysokiej klasy hotelami). Zachowało jednak własny charakter miasta z wielonarodowościową ludnością i interesującą mieszaniną stylów architektonicznych - począwszy od stylu kolonialnego aż po współczesną architekturę islamu. Widoczne w tle Petronas Twin Towers – bliźniacze wieże w o wysokości 452 m. Są to jedne z najwyższych budowli świata. Obecnie wyższe od nich są budynki Burj Dubaj, Taipei 101 oraz CN Tower w Toronto.

Fot. 11. Petronas Twin Towers²

Fot. 12. Menara Kuala Lumpur³

Jedną z większych atrakcji jest **Meczet Narodowy (Masjid Negara)** - to jeden z największych meczetów w Azji, może jednocześnie pomieścić do 8000 wiernych. Główna kopuła została skonstruowana w kształcie 18-ramiennej gwiazdy; znajduje się tu także 48 mniejszych kopuł oraz 73-metrowy minaret.

Menara Kuala Lumpur (Jl Punchak) to czwarta pod względem wysokości wieża telekomunikacyjna na świecie.

✚ Kuala Kangsar

Jest to siedziba sułtana Peruka. W tym królewskim mieście najwspanialszym zabytkiem jest przepiękny meczet Masjid Ubudiah. Dużą wartość historyczną przedstawia również Pałac Iskandar-iah. Tutaj też znajduje się ostatnie drzewo kauczukowe z pierwszej partii przywiezionej w 1877 r. z londyńskiego ogrodu botanicznego Kew Gardens przez H. N. Ripleya.

Fot.13. Kuala Kangsar

✚ Penang

Penang był pierwszą brytyjską osadą w Malezji, jeszcze przed utworzeniem kolonii w Singapurze i Malakce. Główną atrakcją jest świątynia Kek Lok Si.

¹ <http://www.tourism.gov.my/>

² <http://www.traveligo.pl>

³ www.worldeventsguide.com/event.ehtml?o=1326

✚ Kuching

Jedno z najbardziej urokliwych miast Malezji. Stolica stanu Sarawak. Stanowi ono doskonałą bazę dla wszystkich, którzy wybierają się do któregoś z pobliskich parków narodowych, oszołamiających cudowną przyrodą.

Fot. 14 Plaża w Kuching ¹

Fot. 15. Kota Kanibalu ²

✚ Kota Kinabalu

Stolica stanu Sabah leży nad Morzem Południowochińskim. W oddali widać archipelag otoczony rafą koralową. Nad miastem wznosi się pasmo górskie Crocker, a w oddali majaczą potężne wierzchołki góry Kanibalu. Oprócz meczetu, atrakcją miasta jest Muzeum Sabahu, mieszczące wystawę ceramiki i wyrobów rzemiosła różnych plemion oraz rekonstrukcje plemiennych długich domów.

✚ Malakka

Jest najstarszym miastem Malezji, świadkiem walk rywalizujących ze sobą kolonistów o jej posiadanie.

To właśnie historycznej roli Malakki zawdzięczać można istnienie w tym mieście wielu zabytków i pamiątek, których jest więcej niż w jakimkolwiek innym miejscu Malezji.

Fot.16. Malakka ³

Do najważniejszych obiektów należy Bukit China - miejsce ostatniego spoczynku chińskiej społeczności. Na zboczach wzgórza znajduje się ok. 12 500 grobów - wiele z nich pochodzi z XVII w.

Znaczenie historyczne prezentuje Świątynia Cheng Hoon Teng - najstarsza i najpotężniejsza świątynia Malakki.

¹ www.destination360.com/asia/malaysia/kuching.php

² www.goinplaces.wordpress.com

³ www.travel-earth.com/malaysia/

2.6.Zagrożenia związane z podróżą do Malezji

- 1) Malezja jest krajem raczej bezpiecznym zarówno dla podróżujących kobiet, jak i mężczyzn. Trzeba jednak zachować ostrożność, gdyż zdarzały się przypadki napadów na turystów, zwłaszcza o późnej porze i w niebezpiecznych dzielnicach. Po zmroku turyści obojga płci nie powinni wybierać się na samotne spacery plażą.
- 2) Odwodnienie i poparzenia słoneczne są powszechną dolegliwością turystów. Bardzo silne słońce przez cały rok wymusza stosowanie odpowiedniej ochrony przeciw promieniom słonecznym. Z uwagi na tropikalny i gorący klimat zaleca się noszenie lekkiej odzieży bawełnianej.
- 3) Zagrożenie stanowią moskity przenoszące groźne choroby tj. malarię, gorączka denga. Ryzyko zarażenia malarią w zachodniej części Malezji jest bardzo małe, jednakże na wschodzie istnieje przez cały rok.
- 4) Ze względu na rodzaj kuchni oraz higienę serwowanych pokarmów często występują choroby przenoszone drogą pokarmową: biegunka bakteryjna, zapalenie wątroby typu A, tyfus
- 5) Zaleca się szczepienia przeciw tyfusowi, polio, tężcowi i żółtacze typu A. Należy zabezpieczyć się przed malarią.
- 6) Należy uważać na węże. W Malezji zdarzają się przypadki wścieklizny. Dokuczliwe są pijawki, zwłaszcza po obfitych deszczach oraz na trasach wiodących przez dżunglę, np. w Parku Narodowym Taman Negara.

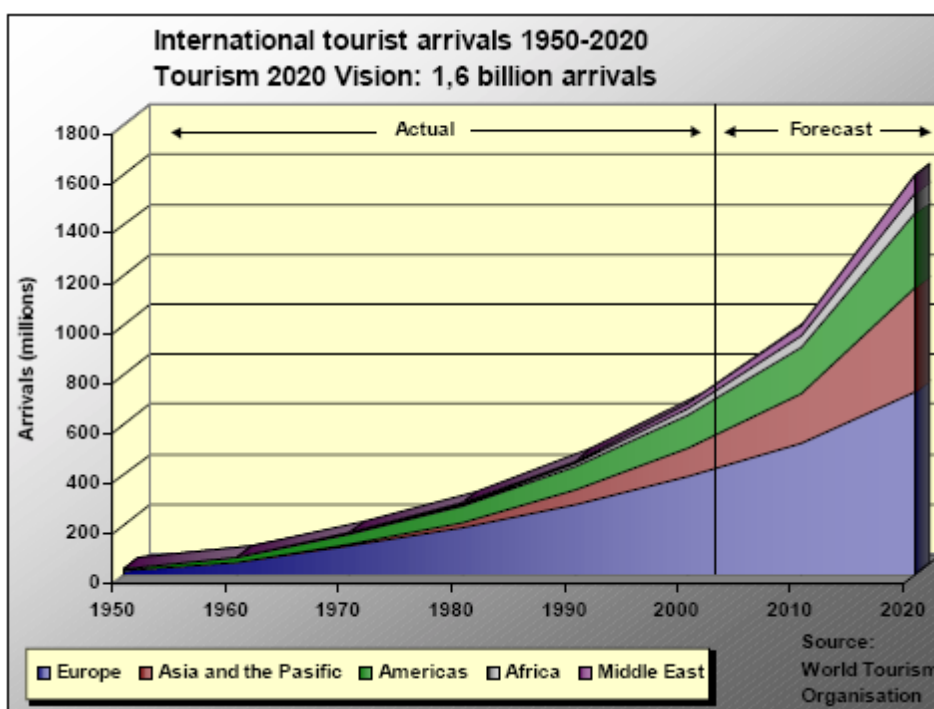
II. ANALIZA RYNKU TURYSTYCZNEGO

3.1. Rozwój turystyki przyjazdowej na świecie i na kontynencie azjatyckim

Turystyka przyjazdowa na świecie wykazuje ogromny wzrost w ostatnich latach. W 2007 roku zanotowano 900 mln międzynarodowych wizyt turystycznych, co oznacza wzrost o 6%. Dla 2008 roku prognozuje się lekkie spowolnienie wzrostu, do 3-4%.

Najszybszy wzrost wykazał w 2007r:

- Bliski Wschód (13,4%)
- Azja i Pacyfik (10,2%)
- Afryka (7,9%)
- Europa (4%)
- Ameryki (4%)

Ryc. 2 Międzynarodowe przyjazdy zagraniczne 1950-2020¹

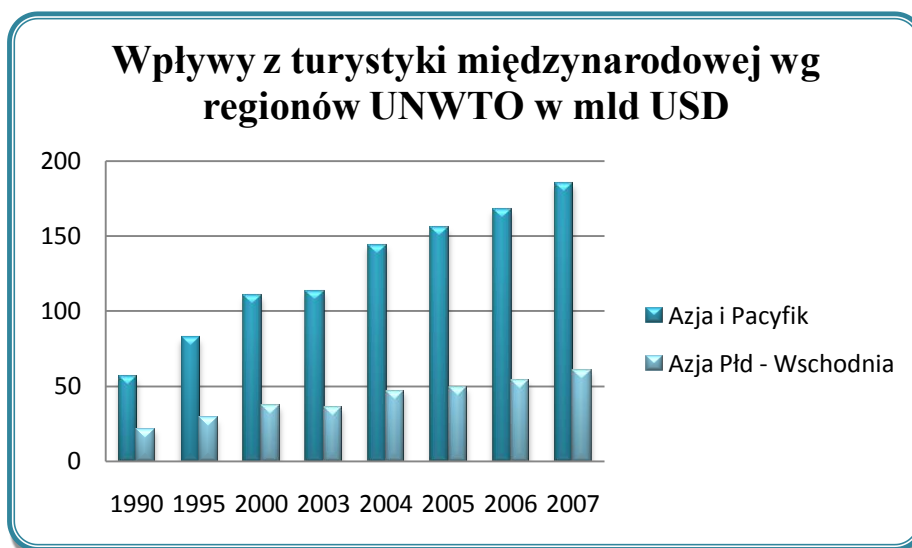
Azja, jako kontynent w okresie 1950-2008 rozwijała się najszybciej. Średni wzrost ruchu turystycznego rocznie to 13%. Jest to szczególnie dużo, jeśli porównamy to z innymi kontynentami: Europa 6%, Ameryki 5%. Jednakże dalej na 2 pierwszych miejscach pod względem liczby turystów plasują się Europa i Ameryki- 76% w 2005.²

W 1950 r. do Azji przybyło zaledwie 0,2 mln turystów, w 1975r liczba wzrosła do 10 mln, w 1990 r. przekroczyła 50mln, w 2000 r., 110 mln, a w 2005- liczba osiągnęła 155 mln przyjazdów.

¹ źródło WTO

² <http://www.world-tourism.org/facts/eng/historical.htm>

Dochody z turystyki w regionie Azji i Pacyfiku również ukazują ciągły wzrost: 1990 -58 mld USD, 2000- 110 mld USD, 2005 -147 mld USD, 2007 -184mld USD.

Ryc.3. Wpływy z turystyki międzynarodowej na świecie wg regionów UNWTO (w miliardach USD)¹

3.2. Rozwój turystyki w Malezji

Turystyka była nieznana aż do lat 1960. Plan strategiczny rozwoju turystyki nie był stworzony aż do 1980r. W 1980 r. Malezja przyciągnęła 2,3 mln międzynarodowych turystów. 10 lat później kraj potroił tę liczbę i zaczął się pojawiać na turystycznej mapie świata. W roku 1990 odnotowano wzrost liczby przyjazdów o ponad 54 procent w porównaniu do poprzedniego.

Turystyka przyjazdowa cały czas prężnie się rozwijała aż do roku, 1996 kiedy to nastąpił spadek liczby przyjazdów.

Tendencja ta trwała do 1998r. Błoto spowodowane kryzysem ekonomicznym całego kontynentu azjatyckiego, mniej serdecznymi stosunkami Malezji z Singapurem, pojawieniem się chorób zakaźnych w Penang, oraz nielegalnym wypalaniem lasów w Indonezji powodujących opary dymne w pobliskich regionach. W efekcie kraj zanotował tylko 5,6 mln przyjazdów i przychód z turystyki sięgał niewiele, ponad 2,4 mln USD.

W związku z kryzysem rząd Malezji postanowił wdrożyć nową strategię promującą przyjazdy do kraju uwzględniającą 3 stopnie.:

1. Zdobyć rynków niedotkniętych kryzysem ekonomicznym Azji- Chin, Europy
2. Zdobyć rynków sąsiadujących krajów - Singapuru, Tajlandii, Hong Kongu, Indonezji i Japonii
3. Rozwinąć turystykę wewnątrz krajową

Działania rządu odniosły sukces. W 1999 i 2000 kraj cieszył się dwoma latami silnego wzrostu międzynarodowych przyjazdów.

Od tego czasu rozwinęła się na tyle, aby stać się głównym sektorem gospodarki, drugim, co do wielkości międzynarodowym rynkiem eksportowym, zaraz po przemyśle wytwórczym.

¹ źródło: Światowa Organizacja Turystyki (UNWTO): „Tourism Highlights, 2006 edition”;
informacja o zmianach w 2006 roku za: UNWTO World Tourism Barometer Volume 5, No. 2, June 2007

3.3. Turystyka przyjazdowa

Prawdopodobnie największym atutem kraju jest zróżnicowanie populacji, kultur.

Kraj zamieszkują Malajowie -62%, Chińczycy - 28%, Hindusi i inne grupy - 10%. W prowincji Sabat żyje aktualnie 30 różnych ras posługujący się ponad 80 różnymi językami. Wszystkie zróżnicowane pod względem religii, ubioru, języka, pracy, kuchni. Ten mix kulturowy daje krajowi niespotykaną możliwość pokazania kraju poprzez festiwale, jedzenie.

Najbardziej popularnym i przystosowanym do turystyki przyjazdowej miejscem w kraju, poza Kuala Lumpur jest wyspa **Penang**, która przyciąga słońcem, plażami i pięknym krajobrazem. Penang w ostatnim czasie stał się wyspą interesów, notuje się ogromną liczbę przyjazdów w celach biznesowych, w skutek rosnącego znaczenia, jako centrum high-tech.

Miejscem nowym, ale już bardzo popularnym jest **Langkawi Island**, oraz **Sabat i Sarawak**, czyli prowincje, które zdobywają swoją popularność, jako miejsce dla turystów szukających przygód.¹

Sezonowość nie jest problemem dla kraju, ponieważ kraj cieszy się wspaniałym klimatem. Nawet, gdy w październiku nawiedza wschodnią część kraju pora deszczowa a w kwietniu, są miejsca gdzie można spędzić urlop rozkoszując się słońcem, morzem i przyrodą.

3.3.1. Przyjazdy międzynarodowe

Malezja jest krajem szybko rozwijającym turystykę. Zawdzięcza to agresywnym kampaniom reklamowym. W 2006 r. była na 14 miejscu wśród krajów przyjmujących najwięcej turystów zagranicznych. Osiągnęła wysoką liczbę **17,5 mln** przyjazdów w celach turystycznych i jest na drugim, po Chinach, krajem o największej liczbie przyjazdów zagranicznych na kontynencie azjatyckim. Dla porównania Polska zanotowała w 2006 mniej przyjazdów turystów o blisko 2 miliony.

Lp.	Kraj	1995	2000	2004	2005	2006
1	Francja	73,1	77,2	75,1	75,9	79,1
2	Hiszpania	46,8	47,9	52,4	55,9	58,5
3	USA	48,5	51,2	46,1	49,2	51,1
4	Chiny	27	31,2	41,8	46,8	49,6
5	Włochy	36,5	41,2	37,1	36,5	41,1
6	W. Brytania	23,3	23,2	25,7	28	30,1
7	Niemcy	17,1	19	20,1	21,5	23,6
8	Meksyk	19	20,6	20,6	21,9	21,4
9	Austria	17,5	18	19,4	20	20,3
10	Rosja	bd	bd	19,9	19,9	20,2
11	Turcja	6,9	9,6	16,8	20,3	18,9
12	Kanada	19,4	19,6	19,1	18,8	18,2
13	Ukraina	4,2	6,4	15,6	17,6	bd
14	Malezja	7,9	10,2	15,7	16,4	17,5
15	Hong Kong	7,8	8,8	13,7	14,8	15,8

Tab. 2. Kraje świata przyjmujące najwięcej turystów zagranicznych (liczba przyjazdów w mln.)¹

¹ raport WTTC

Malezje odwiedzają głównie turyści z kontynentu azjatyckiego. Przewaga azjatów jest ogromna – udział Azji w przyjazdach do tego kraju wynosi 90%. Jednakże można zauważyć wzrost turystów z kontynentu europejskiego, w 2006 roku wynosił on 3%, odsetek ten stale rośnie. Tylko 2 % wszystkich turystów stanowią mieszkańcy obu Ameryk, 2% Oceanii i 1% Afryki.

Ryc.4. Przyjazdy turystyczne do Malezji wg kontynentów ²

W ciągu ostatnich 10 lat liczba odwiedzających kraj wzrosła o ponad **280%**. W 2007 zanotowano rekordową liczbę sięgającą niemal **21 mln**. W porównaniu z rokiem 2006 jest to wzrost o **19,5%**.

Przyjazdy 2006	Przyjazdy 2007	Zmiana %
17,546,863	20,972,822	19,5

Tab.3. Przyjazdy do Malezji w roku 2006 i 2007 i ich procentowa zmiana ³

Krajem, który szczególnie upodobał sobie Malezje jest Singapur. W 2007 r. przyjechało z tego kraju **10,4 mln** osób. Jest to ponad **50 %** wszystkich przyjazdów do Malezji.

Wysoką liczbą przyjazdów pochwalić się mogą Tajlandia i Indonezja. W 2005 r. zanotowano ok. **1,9 mln** przyjazdów z Tajlandii, przez 2 lata liczba spadła do **1,6 mln** i stawia ją teraz na 3 miejscu wśród krajów przyjeżdżających. Natomiast Indonezja wygenerowała wzrost liczby przyjazdów o **100%** od roku 2005, z ok. **960 tys** do **1,8 mln**.

Również z Chin przyjechało prawie 2 razy więcej osób. Liczba wzrosła z **352 tys** w 2005 do **690 tys.** w 2007.

Rynkiem, który zanotował wzrost o **240 %** jest rynek Brunei, z **486 tys** przyjazdów w 2005 liczba wzrosła do **1,17 mln** w 2007.

Biorąc pod uwagę ostatnie 18 lat, największy wzrost przyjazdów, bo aż 9-krotny zanotowano z Indonezji – nastąpił wzrost o **1,6 mln** przyjazdów, z **234 tys** ('95) na **1,8 mln** ('07).

¹ opracowanie własne na podstawie danych UNWTO: UNWTO World Tourism Barometer Vol 5, No. 2, June 2007

² Annual Reports, WTO In Asia and the Pacific

³ opracowanie własne na podstawie danych UNWTO: UNWTO World Tourism Barometer Vol 5, No. 2, June 2007

Warto zwrócić uwagę na wzrost przyjazdów z Chin z **103 tys** ('95) do **685 tys** ('07).

	2005	2006	2007
SINGAPUR	9,634,506	9,656,251	10,492,692
TAJLANDIA	1,900,839	1,891,921	1,625,698
INDONEZJA	962,957	1,217,024	1,804,535
BRUNEI	486,344	784,446	1,172,154
CHINY	352,089	439,294	689,293
JAPONIA	340,027	354,213	433,452
TAIWAN	172,456	181,829	-
HONG KONG	77,528	89,577	-
KOREA PŁD	158,177	189,464	-
INDIA	225,789	279,046	-
BLISKI WSCHÓD	152,869	186,821	-
KANADA	31,167	34,73	-
U.S.A	151,354	174,336	-
AUSTRALIA	265,346	277,125	-
WIELKA BRYTANIA	240,03	252,035	276,213
TURCJA	6,673	7,654	-
DANIA	11,681	12,773	-
FINLANDIA	13,172	19,918	-
NORWEGIA	9,823	11,29	-
SZWECJA	32,408	36,28	-
NIEMCY	59,344	66,171	-
ROSJA	8,386	12,945	-
WŁOCHY	21,561	26,248	-
FRANCJA	40,473	49,378	-
PŁD AFRYKA	16,381	20,174	-
INNE	1,059,675	1,268,379	-
SUMA	16,431,055	17,546,863	20,972,822

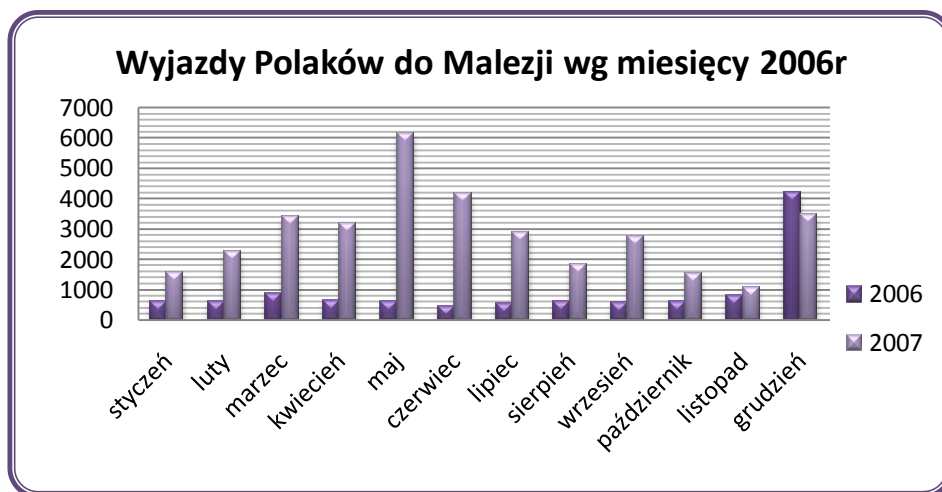
Tab.4. Przyjazdy do Malezji z poszczególnych krajów¹

Malezja bardzo dobrze rozpoczyna rok 2008. W styczniu 2008 do Malezji przyjechało **1,8 mln** turystów, co daje wzrost o **3,5%** w porównaniu z tym samym okresem w roku poprzednim. Najwięcej przybyło z Singapuru **-861 tys** turystów, Indonezji **179 tys**, Tajlandii **108 tys**, Brunei **77,5 tys**, Wielkiej Brytanii **29 tys**.

Wzrosła liczba przyjazdów z Indonezji w porównaniu z rokiem poprzednim – aż o 20 tys. Przyrost przyjazdów rzędu 45% zauważono w przyjazdach z Kambodży. O 30% wzrosły przyjazdy z Australii i Nowej Zelandii. Z Polski przybyło 1109 turystów, nastąpił, zatem spadek liczby przyjazdów z naszego kraju o 30% w porównaniu w rokiem ubiegłym.

W 2007 r. ok. 35 tys. Polaków odwiedziło Malezję. Jest to znaczny wzrost biorąc pod uwagę rok poprzedni, w którym liczba ta przekroczyła niewiele ponad 11 tys. Nastąpił, zatem wzrost o 32% przez dwa lata.

¹ opracowanie własne na podstawie danych z Immigration Department of Malaysia

Ryc. 5. Wyjazdy Polaków do Malezji wg miesięcy w roku 2006 i 2007

Wyjazdy do Malezji stanowią niewielki odsetek w ogóle wyjazdów Polaków. Jest to związane z odległym położeniem, nieznajomością kraju, obawą przed chorobami, i nadal wysokimi cenami podróży. Przykładowe ceny wycieczek zorganizowanych do Malezji. (ceny podstawowe bez opłat lotniskowych, ubezpieczenia, wycieczek fakultatywnych.)

- Wycieczka na Wyspę Langkawi
 1. Wylot 12.06.2008 z Warszawy, 9 dni, śniadania w cenie, - 4840zł
- Wycieczka na Wyspę Borneo
 1. Wylot 14.06.2008 z Warszawy , 9 dni, śniadania w cenie– 5880zł
 2. Wylot 21.06.2008 z Warszawy, 16 dni, śniadania w ceni– 8280 zł

3.3.2 . Długość pobytu

Dane z ostatnich lat nie są dostępne, ale analitycy z przeprowadzonych badań twierdzą, że jednym z problemów turystycznych Malezji była długość z pobytu. Turysty z Singapuru nocowali w 2000 średnio **2,7 nocy**. Następuje wydłużenie pobytu jak widać po turystach z Tajlandii - **13,7 nocy**, Indonezyjczycy - **10 noclegów**, Hindusi korzystają średnio z **7,7 noclegów** na pobyt.

W roku 2000 średnia długość pobytu w kraju wynosiła **5,8 nocy** i wzrosła w roku następnym do **6,2 nocy**.

Rok	Średnia długość pobytu
1996	3,5
1997	5,3
1998	5,5
1999	6,1
2000	5,8
2001	6,2

Tab.5 Długość pobytu w Malezji w latach 1996-2001¹

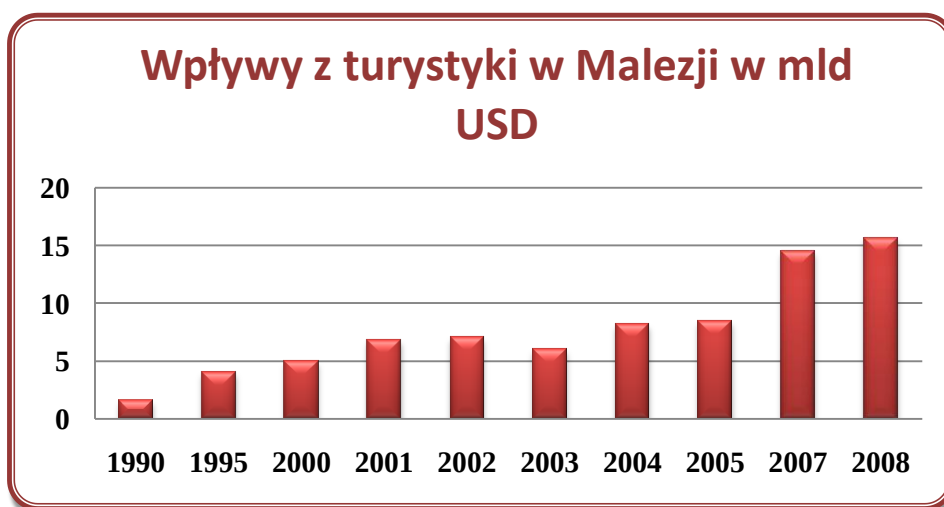
¹ Dane z Immigration Department of Malaysia

3.3.3. Wpływy z turystyki przyjazdowej

Dochody z turystyki przyjazdowej stale rosną. W 1990r wpływy z turystyki sięgnęły **1,6 mld USD**. Pięć lat później było to prawie **4 mld USD**.

W 2000 roku wpływy osiągnęły **5 mld USD** i stale rosły, poprzez prawie **7 mld USD** w 2002 do **8.2 mld** w 2004.

W 2005 r. wyniosły **8,5 mld USD** i uległy zwiększeniu w stosunku do 2003 r. o **25%**. W 2007 r. Malezje odwiedziło **20,92 mln** turystów, co dało dochód **14,5 mld USD**. W 2008 przewiduje się wzrost liczby turystów do **21,5 mln** i dochodów do **15,66 mld USD**.

Ryc.6. Wpływy z turystyki przyjazdowej w Malezji w mld USD ¹

Udział gospodarki turystycznej w tworzeniu PKB wyniósł w 2001-**10,8%** PKB. Z tym wynikiem Malezja znalazła się na 4 miejscu w Azji pod względem udziału sektora T&T w tworzeniu GDP. Oczekuje się, że udział gospodarki turystycznej w tworzeniu PKB będzie stale wzrastać -od **13, 2%** w 2008 do **14%** w 2018. Daje to kwoty rzędu **26,5 mld USD** w 2008, oraz **58,7 mld USD** w 2018.

WTTC TABLE Travel & Tourism Economy GDP 2001, % of Total GDP

1. Thailand.....	13.1
2. Papua New Guinea.....	12.8
3. Laos.....	10.9
4. Malaysia.....	10.8
5. Singapore.....	10.2
6. Vietnam.....	9.5
7. Philippines.....	9.1
8. Cambodia.....	8.6
9. Indonesia.....	8.5

Tab.6 Udział gospodarki turystycznej w tworzeniu PKB Malezji

Udział sektora Travel & Tourism w eksporcie

¹ opracowanie własne na podstawie danych z UNWTO: UNWTO World Tourism Barometer Tourism Highlights, 2006 edition”;

międzynarodowym wyniesie w 2008 prawie **11%** - czyli **23,2 mld USD**.
Rząd Malezji wspiera rozwój turystyki i w 2007 przeznaczył na nią ponad **1,7%** wszystkich rządowych wydatków. Będzie to kwota rzędu **0,4 mld USD**.

3.3.4 Cele przyjazdów

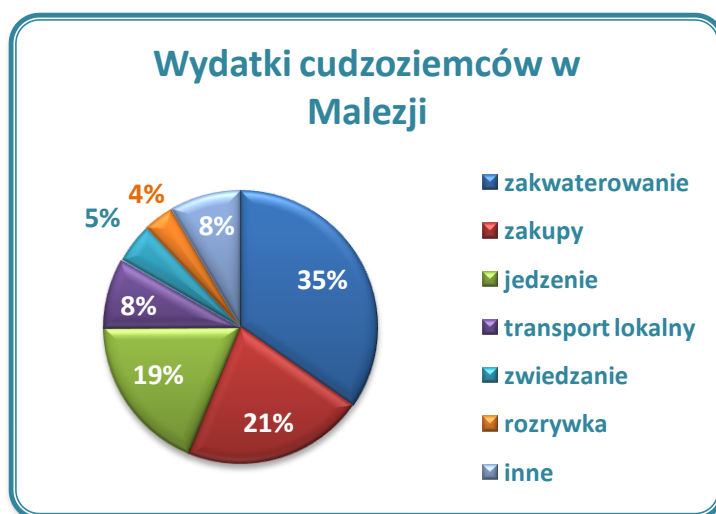
Większość przyjazdów, bo aż **43%** jest odbywana w celach turystycznych głównie wakacji. **15%** wyjazdów odbywa się do rodziny. **10%** w celach biznesowych i konferencyjnych.

Ryc.7. Cele przyjazdów do Malezji¹

3.3.5 . Wydatki cudzoziemców

Większość wydatków cudzoziemcy przeznaczają na zakwaterowanie - **34%**. Duży odsetek stanowią zakupy **22%** i jedzenie **18%**. Wydatki na zwiedzanie i rozrywkę stanowią **9%** wydatków.

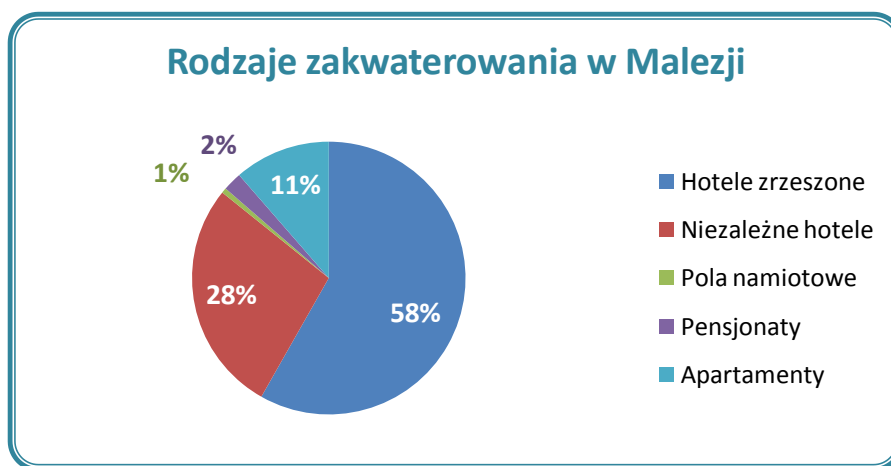
Ryc.8. Wydatki cudzoziemców²

¹ źródło : raport Malaysia's travel & Tourism - WTTC

² raport WTTC

3.3.6 . Zakwaterowanie przyjezdnych

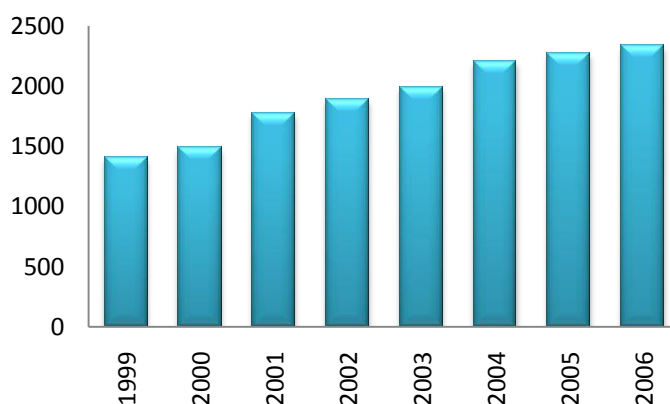
Turyści przyjeżdżający do kraju nocują głównie w hotelach. Jest to spowodowane wieloma czynnikami, jednakże podstawowymi są niskie ceny za noclegi w hotelach o średnim i wysokim standardzie i słabo rozwinięta sieć moteli, schronisk młodzieżowych i innych form zakwaterowania.

Ryc. 9. Rodzaje zakwaterowania w Malezji¹

Turyści najczęściej bo aż w 86% wybierają hotele. 58% nocuje w hotelach sieciowych znanych na całym świecie a 28% w prywatnych ,niezależnych hotelach. Wysoki jest odsetek osób wybierających apartamenty z własnym wyżywieniem – 11%. Na campingach nocuje niecały 1% ,a w pensjonatach 2%. W hostelach , motelach i prywatnym zakwaterowaniu nocuje zaledwie 0,2 % wszystkich przyjezdnych.

Sieć hoteli w kraju jest dobrze rozwinięta a liczba hoteli w kraju stale rośnie. W 1999 r było ich tylko **1400**. W 2006 było ich prawie o 1 tys. więcej- **2336** hoteli.

Ryc.10.Liczba hoteli w Malezji²

¹ wykres opracowany na podstawie danych Ministerstwa Turystyki w Malezji

² wykres własny opracowany na podstawie danych z Ministerstwa Turystyki w Malezji

Najwięcej hoteli oferuje stan **Pahang** - funkcjonuje tam aż **322** hoteli.

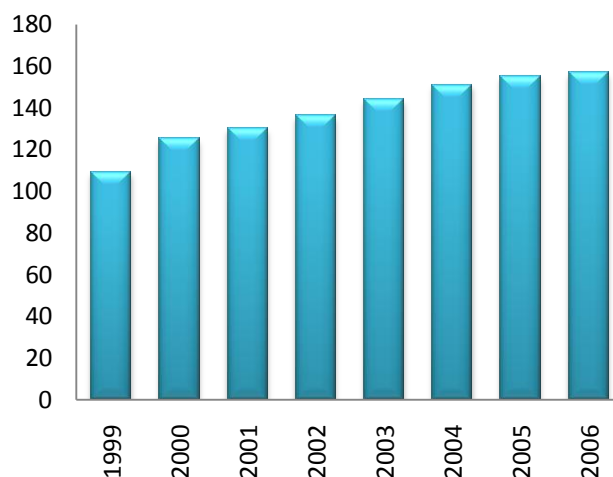
W 2006 r. powstało tu aż **35** nowych hoteli, czyli nastąpił wzrost o **12,2%** w porównaniu z rokiem poprzednim.

	2006	2005	(%) zmiana
Kuala Lumpur	229	245	-6.5
Johor	264	265	-0.4
Pahang	322	287	12.2
Kedah	144	134	7.5
Perak	185	179	3.4
Terengganu	192	165	16.4
Sabah	207	201	3.0
Sarawak	274	272	0.7
Malezja	2,336	2,269	3.0

Tab.7. Liczba hoteli w niektórych stanach w Malezji ¹

Bardzo dużo hoteli występuje w stanie **Sarawak i Sabat**. Związane jest to z rozwojem turystyki na wyspie Borneo.

W 2006 roku liczba oferowanych pokoi wzrosła do ponad **157 tysięcy** -o 2 tysiące więcej w porównaniu z rokiem poprzednim, a o ponad 50 tysięcy biorąc pod uwagę rok 1999.

Ryc.11. Liczba pokoi w Malezji ²

Najwięcej pokoi oferowanych jest w **Kuala Lumpur**. W 2006 było tu ponad **30 tys.** pokoi, czyli **20%** wszystkich pokoi w kraju.

Prawie **15%** pokoi, czyli ponad **20,5 tys.** znajduje się w **Pahang**.

Jest to największy stan na półwyspie Malajskim położony na wschodnim wybrzeżu.

¹ dane Ministerstwa Turystyki w Malezji

² na podstawie danych Ministerstwa Turystyki w Malezji.

Największy wzrost liczby pokoi zanotowano w stanie **Perak**- położony na półwyspie Malajskim. Liczba ta wzrosła o **16%** w porównaniu z rokiem poprzednim -z **7,9 tys.** na **9,2 tys.**

Od 2001 obłożenie hoteli wzrosło o **7%** z **58,1% na 65,5%** w 2006. W 2004 średnie wykorzystanie hoteli przekroczyło **60%** i stale rośnie. Średnie obłożenie hoteli w Malezji w 2006 r wynosiło **65,5%**.

	2006	2005	(%)zmiana
Kuala Lumpur	30,401	31,576	-3.7
Selangor	12,599	12,696	-0.8
Pulau Pinang	12,933	12,933	0.0
Johor	13,353	12,964	3.0
Melaka	6,651	6,46	3.0
Pahang	20,543	21,295	-3.5
Kedah	10,189	9,66	5.5
Perak	9,245	7,968	16.0
Kelantan	3,513	3,462	1.5
Sabah	11,474	11,062	3.7
Sarawak	11,504	11,392	1.0
Malezja	157,251	155,356	1.2

Tab. 8. Wykorzystanie pokoi w niektórych stanach Malezji¹

Największym obłożeniem poszczycić się mogą stany Pehang i Sabat -powyżej **72%**. W stolicy procent wykorzystania również jest wysoki -**70,5%**

	2006	2005	(%)zmiana
Perlis	61.7	59.5	2.2
Kedah	58.6	60.2	-1.6
Penang	64.9	64.2	0.7
Perak	54.9	50.3	4.6
Selangor	63.5	67.1	-3.6
Malacca	61.0	59.7	1.3
Pahang	74.2	70.3	3.9
Sabah	72.7	69.9	2.8
Sarawak	65.4	60.2	5.2
Kuala Lumpur	70.5	74.8	-4.3
Malezja	65.5	63.6	1.9

Tab.9. Obłożenie hoteli w poszczególnych stanach w Malezji²

Liczba udzielonych noclegów w Malezji w 2006 r sięgnęła prawie **48 mln**. Zagraniczni turyści spędzili ponad **20,5 mln** nocy w kraju. Najwięcej turystów zagranicznych nocowało w Kuala Lumpur aż **7,4 mln**, czyli **37%** cudzoziemców wybierało na nocleg stolicę.

¹ raport WTTC

² na podstawie danych Ministerstwa Turystyki w Malezji.

60% udzielonych noclegów przypada na mieszkańców Malezji. Malajowie też nocowali głównie w Kuala Lumpur, oraz popularnych miejscach turystycznych -w stanach Sabak, Sarawak, Pahang.

MIASTO	MIEJSCOWI	ZAGRANICZNI	SUMA
KUALA LUMPUR	6,15	7,38	13,35
SELANGOR	1,46	1,36	2,83
PENANG	2,41	2,20	4,61
PERAK	1,52	0,54	2,06
KEDAH	1,61	1,38	3,01
MELAKA	1,14	1,16	2,31
JOHOR	1,93	0,80	2,75
PAHANG	2,96	2,02	4,99
SABAH	2,98	2,13	5,12
SARAWAK	2,39	0,84	3,24
SUMA	27,38	20,54	47,92

Tab. 10 . Ilość noclegów udzielonych miejscowymi i cudzoziemcom w 2006r w mln¹

Ceny za pokoje nie są wysokie. Za noc w jednym z bardziej znanych hoteli- Holiday Villa w Langkawi - trzeba zapłacić od **130 do 150zł**, podczas gdy ta sama sieć w Kambodży w Phnom Penh oferuje noclegi 250-700zł, w Londynie od 500-800zł.

Również, w międzynarodowej sieci hoteli Sheraton, wchodzącej w skład Starwood Hotels and Resorts, cena za nocleg jest również niewielka- ok. 150zł. Cena za nocleg w tej sieci hotelów wynosi w Indonezji na Bali -250zł, we Włoszech w Fiuggi -400 zł, a w Krakowie ceny są od 500-600zł za nocleg.

Do najlepszych i najlepiej ocenianych hoteli należą:

- ✦ Crown Princess w Kuala Lumpur,
- ✦ Hotel Midach w Kuala Lumpur
- ✦ Sheraton Subang w Subang Jaya,
- ✦ Sheraton Labuan w Sabah
- ✦ Sheraton Langkawi Beach Resort
- ✦ Four Season Resort w Langkawi.
- ✦ The Westin Langkawi Resort & Spa w Langkawi
- ✦ Holiday Villa w Langkawi i Kedah
- ✦ Le Méridien w Kota Kinabalu

¹ na podstawie danych Ministerstwa Turystyki w Malezji.

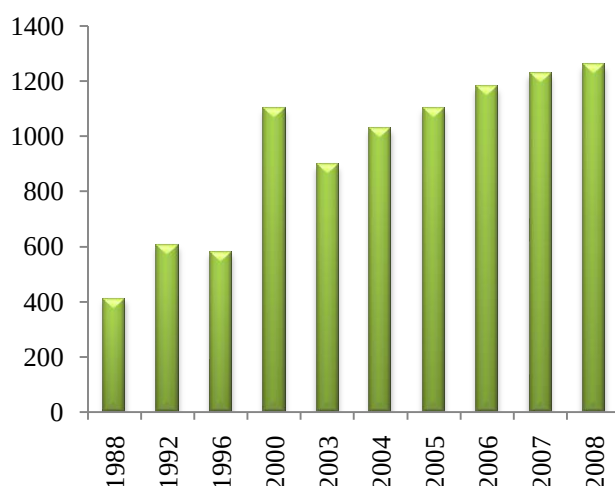
3.4. Zatrudnienie w sektorze

W Malezji w 2005 było zatrudnionych 11,5 mln osób. Udział zatrudnienia w poszczególnych sektorach wyglądał następująco: 13 % rolnictwo, 36% przemysł, 51% w usługach.¹

Zatrudnienie w gospodarce turystycznej jest bardzo wysokie. Przez 20 lat wzrosło ponad 3-krotnie. Z **400 tyś** w 1988 do **1,217 mln** w 2007.

Zatrudnienie z roku na rok systematycznie wzrasta. Stan ten wynika ze zwiększającej się popularności Malezji jako kraju destylacji turystycznej, większej liczby przyjazdów i zapotrzebowania rozwijającej się gospodarki turystycznej na wykwalifikowanych pracowników potrzebnych do obsługi turystów.

W 2008 zatrudnionych będzie **11,6%** ogółu pracujących w całej gospodarce turystycznej. Daje to liczbę **1,26 mln** pracujących. **1 na 7,6** osoby pracuje w sektorach związanych z turystyką.

Ryc. 12. Zatrudnienie w gospodarce turystycznej ²

Pod względem liczby zatrudnienia w gospodarce turystycznej Malezja w 2007 roku z liczbą **1,217 mln** była na 31 miejscu na świecie. Pod względem udziału zatrudnionych w gospodarce turystycznej do ogółu zatrudnionych jest na 71 miejscu **-11,3%**

Natomiast w przemyśle turystycznym zatrudnionych jest o wiele mniej osób.

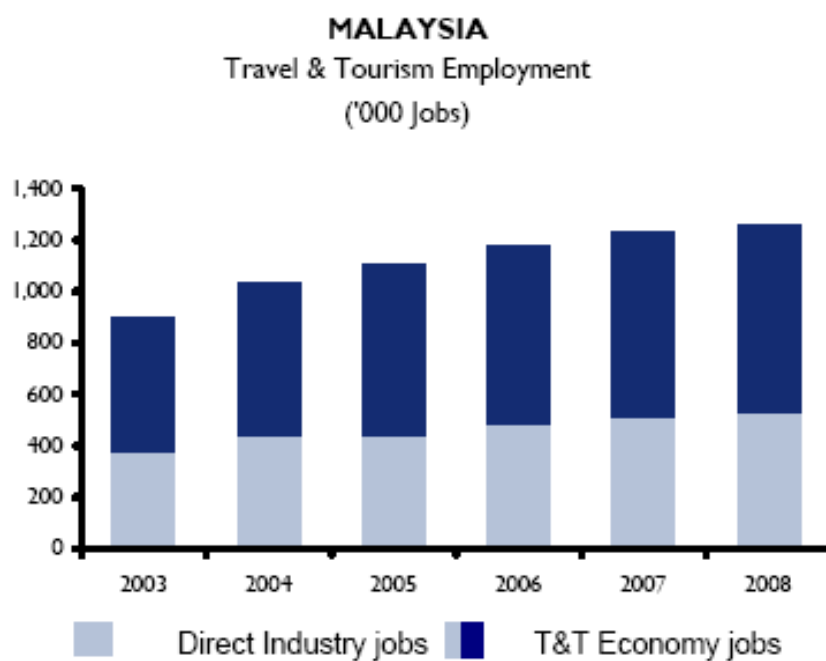
W 2003 r., **372 tyś** osób pracowało w przemyśle turystycznym. W 2004 ilość osób wzrosła do **440 tyś** , a w 2006 do **481 tyś** .

¹ Economic Planning Unit -Yearbook 2006

² Opracowanie własne na podstawie danych z Ministerstwa Turystyki i raportu WTTC

W 2007r. **476 tys** osób pracowało w przemyśle turystycznym, co daje **4,5 %** ogółu zatrudnionych w Malezji.

Prognozuje się, że w 2008 - **5%** ogółu pracujących będzie zatrudnionych w sektorze turystyki. Daje to ponad **532 tys** osób.

Ryc.13. Zatrudnienie w przemyśle i gospodarce turystycznej.¹

¹ UNWTO World Tourism Barometr- January 2008

IV. ANALIZA EMISYJNEGO RYNKU TURYSTYCZNEGO

4.1. Podróże Malezyjczyków

Wg Światowej Organizacji Turystyki Malezyjczycy znajdują się na 5 miejscu na świecie pod względem aktywności turystycznej. Aż **90%** mieszkańców tego kraju w 2006 roku podjęło podróż.

Kraj	Kraje z największym odsetkiem osób podróżujących w 2006r w %
1.Nowa Zelandia	99,4
2.Japonia	94,4
3.Tajwan	92,5
4.Tajlandia	90,8
5.Malezja	90
6.Włochy	87,2
7.Szwajcaria	86,6
8.USA	82,1
9.Izrael	81,7
10.Holandia	81,5

Tab.11. Kraje z największym odsetkiem osób podróżujących w 2006 w %

Malezyjczycy podróżują głównie w lutym aż **21%** wyjeżdża w tym miesiącu. Jednym z głównych celów ich podróży są wyjazdy w celach służbowych. W 2006 r. aż **22.3 %** wyjechało w celach służbowych.

Ryc.14. Wyjazdy Malezyjczyków w celach służbowych w %.

Malezyjczycy najchętniej podróżują do sąsiadów. Najwięcej bo aż **1,33 mln** wyjeżdża do Tajlandii. Malezyjczycy są głównymi odwiedzającymi Tajlandii. Ich udział w tamtejszej turystyce wynosi **12.5%** ¹

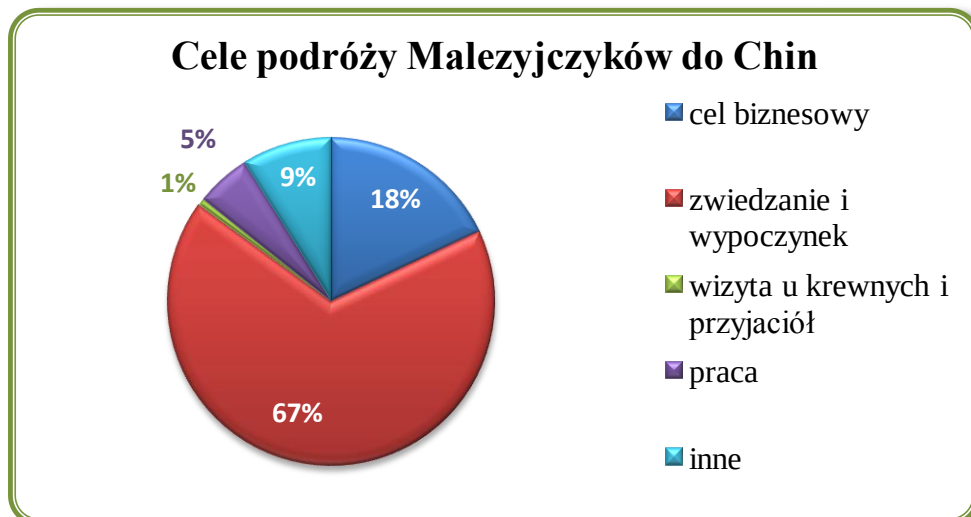
¹ Fiscal Policy Research Institute, raport Thailand Tourism Outlook, 2006

Ponad **910 tys** osób podróżuje do Chin. Najwięcej do aż **587 tys.** wybiera przelot samolotem. Pozostali wybierają podróż statkiem, samochodem, pociągiem a nawet na nogach.

Najwięcej osób podróżuje w wieku od 25-45 lat – aż **51%**.

Drugą grupą są osoby powyżej 45r.ż. **30%**.

Malezyjczycy podróżują do Chin głównie dla przyjemności i w celu krajoznawczym- **70%**.

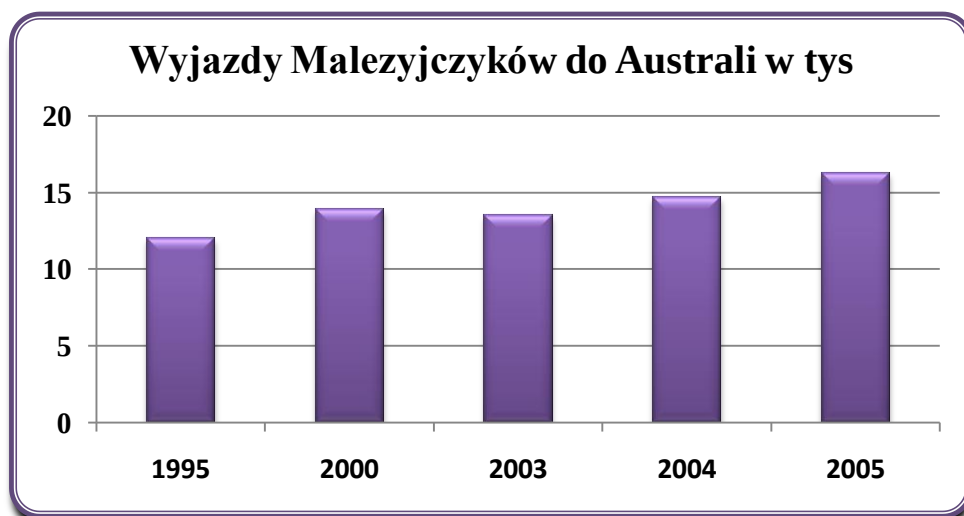

Ryc.15. Cele podróży Malezyjczyków do Chin¹

Do sąsiadującej Indonezji wyjechało w 2006 r. ponad **770 tys** osób. Liczba wyjazdów do tego kraju wzrosła o **23%** w porównaniu z rokiem 2005, kiedy to do Indonezji wyjechało **590 tys** osób.²

58 tys Malezyjczyków wyjeżdża do Singapuru. średnia długość pobytu Malezyjczyków w Singapurze to **1,78 dnia**.

Jedną z destylacji Malezyjczyków jest Australia – **16,3 tys osób** wyjeżdża do tego kraju. Jednym z głównych celów ich podróży są wyjazdy w celach służbowych. Aż **4,3 tys** czyli aż **30%** wyjazdów są w celach służbowych.

Ryc.16. Wyjazdy Malezyjczyków do Australii w tys.¹

¹ Źródło: China National Tourism Office

² Źródło: Statistics of Indonesia

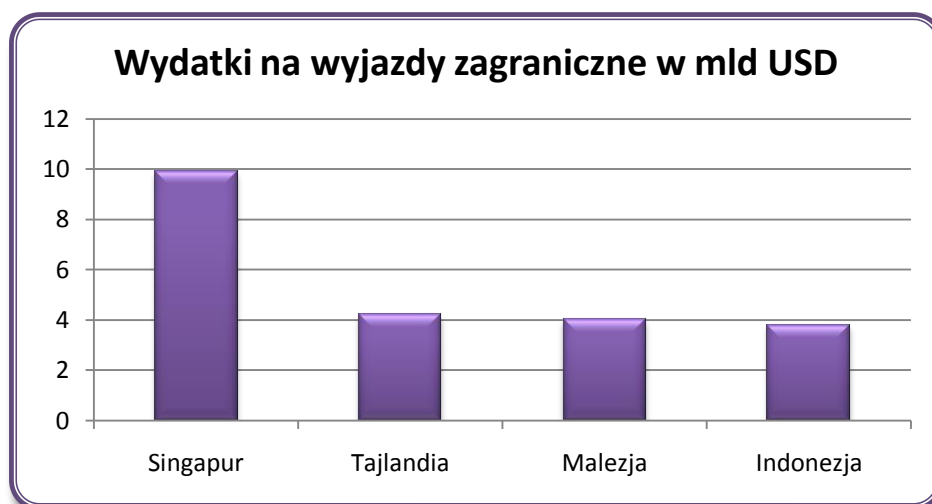
4.2 Wydatki Malezyjczyków na podróże

Malezyjczycy wydają coraz więcej pieniędzy na podróże. W ciągu 11 lat wydatki wzrosły dwukrotnie z 2,3 mld USD w 1995 r. na 4,05 mld USD w 2006 r. W 2004 r. przekroczyły granicę 3 mld i liczba ta stale rośnie.

Ryc.17. Wydatki na wyjazdy zagraniczne (w mld USD)

Jest to kwota niewielka. Ale porównując z innymi krajami Azji Południowo-Wschodniej Malezja plasuje się na wysokiej pozycji. Wyprzedziły ją tylko Singapur i Tajlandia.

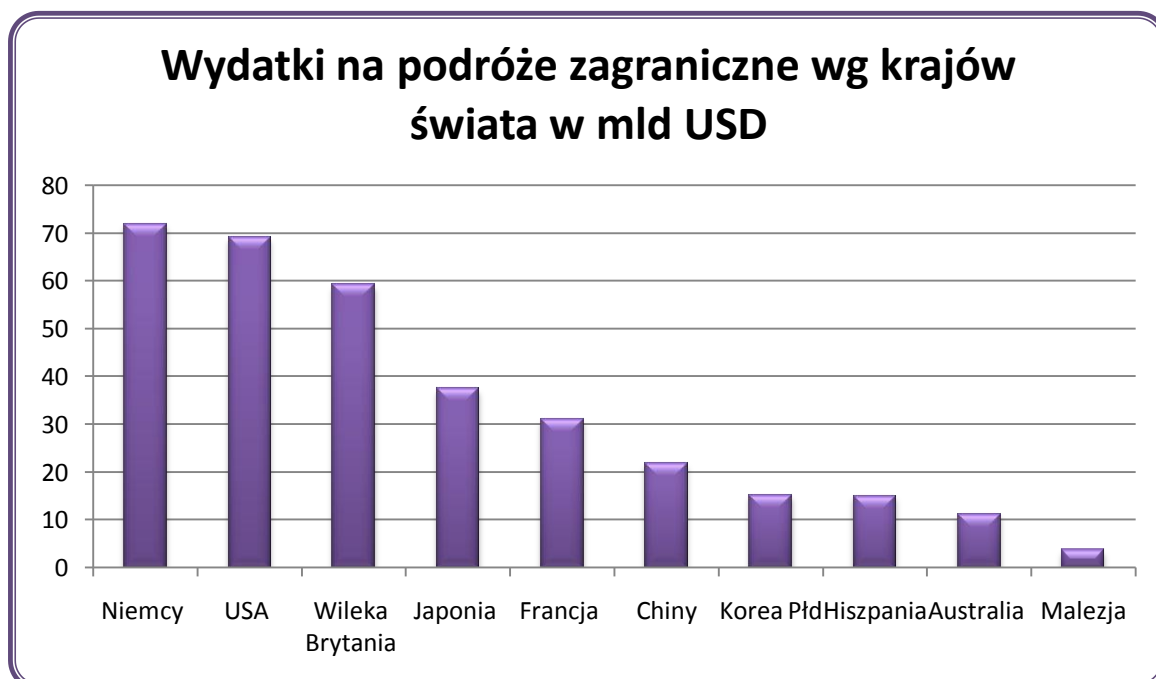

Ryc.18. Wydatki niektórych krajów Azji Południowo - Wschodniej na wyjazdy zagraniczne ²

¹ RAPORT Tourism Australia 2006

² Witold Bartoszewicz, Teresa Skalska. Zagraniczna turystyka przyjazdowa do Polski w 2006 roku -IT

Biorąc jednak pod uwagę ranking światowy, znajduje się daleko w tyle. Z wynikiem **4 mld** została zepchnięta na końcowe miejsca. Przewyższają ją Niemcy, którzy na podróż wydadają ponad **72 mld USD**, USA **70 mld USD** – wydatki Malezyjczyków stanowią zaledwie **6%** wydatków wymienionych wcześniej krajów.

Ryc.19. Wydatki na podróż zagraniczną wg krajów świata w mld USD¹

¹ Witold Bartoszewicz, Teresa Skalska. Zagraniczna turystyka przyjazdowa do Polski w 2006 roku -IT

V. PODSUMOWANIE

5.1. Kierunki rozwoju turystyki w Malezji

Celem Malezji jest zwiększenie poziomu świadomości o niszach produktu i zachęcać właścicieli firm do rozwoju usług i produktu dopasowanego do rynku zagranicznego. Konieczna jest kontynuacja rozwoju turystyki zdrowotnej, edukacyjnej, sportowej. W najbliższym czasie Malezji będzie promować inne typy turystyki: programy dla smakoszy, możliwość spędzenia wymarzonego miesiąca miodowego, rejsy wycieczkowe, przeloty samolotami, zakupy i ekoturystykę.¹

Malezja szybko staje się konkurencyjnym rynkiem w turystyce zdrowotnej. W kraju tym dzieli się na dwie kategorie: turystykę medyczną i programy wellness. Pacjenci mogą się leczyć w wybranych międzynarodowych szpitalach, pozostając na okres rekonwalescencji w Malezji. Druga opcja jest dla miłośników programów wellness, które są już powszechnie obecne w całej Malezji. Konkurencyjne opłaty za pobyty w szpitalu i nowoczesny sprzęt to dwa czynniki, które sprawiają, że kraj staje się popularny w kręgu turystyki zdrowotnej.

W 2002 liczba spa wzrosła o 200%. Obecnie istnieje 151 spa na terenie tego kraju. 25 jest w trakcie budowy. 40% Spa jest umiejscowione w hotelach. Średniej wielkości Spa ma prawie 400 m².

5.2. Promocja Malezji

Promocja Malezji osiągnęła swoje apogeum, kraj nastawiony jest na przedstawienie swoich zasobów naturalnych i ukazanie się jako miejsca, gdzie turysta znajdzie dla siebie wszystko czego potrzebuje. Promocją turystyki zajmuje się Ministerstwo turystyki w Malezji. Już z początkiem lat 60-tych stworzono wizję promocji kraju jako doskonałej destynacji turystycznej.

Oto hasła promocyjne

- Z lat 60-tych - It is all here
- Z 70-tych - We are all colours,
- Z 80-tych Fascinating Malaysia,
- Z 90-tych -Still a great place to be,
- Z lat 20-tych - Malaysia Truly Asia,
- Visit Malaysia Year 2007”

Hasło „Malaysia Truly Asia” stworzone zostało przez agencję Integrated Strategic Communications na zamówienie Ministerstwa Turystyki Malezji. Kampania promowana była w mediach krajowych i zagranicznych.

„Malaysia Truly Asia” odniosła sukces w postaci wzrostu liczby turystów z **7,9 mln** w roku 1999 do **15 mln** w roku 2004 a także znacznego wzrostu wpływów z turystyki; z **3,24 mld RM** - **1,03 mld USD** w roku 1999 do **8,2 mld – 2,6 mld USD** w roku 2004.

¹ Wywiad z Ministrem Turystyki -Yb Datuk Seri Tengku Adnan Tengku Mansor

Kolejnym przykładem akcji PR mającej na celu wykreowanie wizerunku Malezji, jako państwa atrakcyjnego turystycznie, o wielonarodowej kulturze i tradycji jest kampania „Visit Malaysia Year 2007”. Kampania ta została oficjalnie rozpoczęta 31 grudnia 2005 roku. Jej efekty to imponujący wzrostu przychodów z turystyki, a także zwiększenie liczby turystów odwiedzających Malezję. W roku 2006 liczba ta osiągnęła 18 mln, a w 2007 na koniec listopada już 20 mln.

Poniżej zamieszczam linki do kilku filmów reklamujących Malezję.

1. Tourism Malaysia Promotion 2007
 - a. <http://pl.youtube.com/watch?v=OHpANISG7OI>
2. Malaysia Truly Asia - Eco-Tourism 2007 TVC/Europe
 - a. http://pl.youtube.com/watch?v=tKgZ3VUn_OI&feature=related

Promocja Malezji w Polsce.

W czerwcu 2006 roku w Warszawie w restauracji Belvedere odbyła się specjalna konferencja poświęcona promocji Malezji i Borneo w Polsce. Haxel Adventure Tours, wiodący organizator wyjazdów motywacyjnych, konferencji oraz eventów, wraz z malezyjskimi partnerami zorganizował kolację promującą region Malezji jako destylację dla firmowych wyjazdów motywacyjnych. Wraz z Malaysia Airlines, Tourism Malaysia, Sarawak Toursim oraz Sabah Tourism Haxel zabrał swoich gości w podróż po tych jakże pięknych i egzotycznych regionach Azji.

We wrześniu 2007 odbyły się Targi Turystyczne w WARSZAWIE - TT Warsaw Tour & Travel. Wśród 493, wystawców reprezentujących aż 59 krajów znaleźli się przedstawiciele Malezji. Swoje propozycje przedstawili m.in.: narodowe i regionalne organizacje turystyczne, touroperatorzy, biura podróży, hotele, ośrodki wypoczynkowe, uzdrowiska oraz przewoźnicy: linie lotnicze, kolejowe i promowe, a także ubezpieczyciele i wydawnictwa.

Promocja Polski w Malezji.

Również Polska promuje się w tym odległym kraju. W Kuala Lumpur w 2006 r. we wrześniu odbyło się seminarium dla malezyjskich touroperatorów. Zorganizowane zostało również stoisko promocyjne na międzynarodowych targach turystycznych MATTA w Kuala Lumpur w Malezji w dniach 22-24 września 2006 r., a także multimedialna prezentacja „Let’s Meet in Poland”.

5.3. Ciekawostki

- ◆ W Malezji na wyspach Rapang, Tengah i Mensirip odbyła się „Wyprawa Robinson”, program nadawany w 2004 i 2005 w TVN.
- ◆ Handel narkotykami jest w Malezji karany śmiercią. Wszyscy popełniający to przestępstwo są traktowani jednakowo, więc obce obywatelstwo nie chroni przed szubienicą.
- ◆ Opalanie topless jest zabronione.
- ◆ W 2007 roku Malezja została wybrana jako najlepsza destylacja turystyczna przez magazyn amerykański Global Traveler. Wygrała z krajami takimi jak Hiszpania, Włochy, Wielka Brytania.¹
- ◆ Największa sala pod ziemią znajduje się w jaskini Lubang Nasib Bagus (Jaskinia Czystej Wody) na Borneo, ma wymiary 600 m długości na 400 m szerokości, przy 100 m wysokości. Jej powierzchnię szacuje się na 162 700 m kw., co oznacza, że mogłaby być zajezdnią dla 7500 średniej wielkości autobusów. Jaskinia wraz z przyległymi salami tworzy potężny system podziemny, uformowany przez wodę niemal pięć milionów lat temu. Teren ten o powierzchni 544 kilometrów kwadratowych objęty jest ochroną.
- ◆ Wyspa Panang połączona jest z lądem jest najdłuższym mostem Azji
- ◆ W Malezji działa 6* hotel dla zwierząt, klimatyzacja, poduszki i miski z nierdzewnej stali - takie luksusy oferuje hotel przy lotnisku w stolicy Malezji Kuala Lumpur, opisywany przez agencję AP.
- ◆ Malezja może się poszczycić astronautą -Sheikh Muszaphar Shukor, który w październiku 2007 został wystrzelony w kosmos. Malezja wydała w związku z tym wydarzeniem pierwszy na świecie przewodnik dla muzułmanów w kosmosie.
- ◆ Rząd Malezji wprowadził zakaz reklamowania “tandetnego” jedzenia, gdyż zdaniem ministra zdrowia, może to ograniczyć zachorowalność na otyłość, na jaką cierpi aż 40% społeczeństwa. Rząd Malezji chciałby również nałożyć specjalny podatek od luksu na produkty typu fast food, taki sam jak na wyroby alkoholowe i tytoń.
- ◆ Malezja zamierza klonować żółwie.- W ten sposób rząd tego kraju chce chronić zagrożone żółwie skórzaste. Na program ich klonowania wyasygnował 9 mln dolarów.

¹ www.tourismmalaysia.gov.my

5.4. Bibliografia. Spis fotografii, rycin i tabel.

5.4. Bibliografia:

- ♦ <http://www.statistics.gov.my/>
- ♦ <http://www.asiaonline.com.au/>
- ♦ <http://travel.tourism.gov.my>
- ♦ <https://www.cia.gov>
- ♦ www.rasamalaysia.com
- ♦ www.asiafood.org
- ♦ <http://www.tourism.gov.my/>
- ♦ <http://allmalaysia.info>
- ♦ www.traveligo.pl
- ♦ www.worldeventsguide.com
- ♦ <http://www.world-tourism.org>
- ♦ www.cnto.org- China National Tourism Office
- ♦ www.bps.go.id - Statistics of Indonesia

- ♦ Singapur i Malezja - Thomas Cook, wyd. Wiedza i Życie
- ♦ CIA - The world factbook
- ♦ Światowa Organizacja Turystyki (UNWTO): „Tourism Highlights, 2006 edition”;
- ♦ UNWTO World Tourism Barometer Vol 5, No. 2, June 2007
- ♦ UNWTO World Tourism Barometr- January 2008
- ♦ Annual Reports, WTO In Asia and the Pacific 2004
- ♦ Raport WTTC - Malaysia's Travel & Tourism
- ♦ Witold Bartoszewicz, Teresa Skalska. Zagraniczna turystyka przyjazdowa do Polski w 2006 roku -IT
- ♦ Economic Planning Unit -Yearbook 2006
- ♦ Raport - Tourism Australia 2006
- ♦ Wywiad z Ministrem Turystyki -Yb Datuk Seri Tengku Adnan Tengku Mansor
- ♦ Raport- Thailand Tourism Outlook, 2006 ,Fiscal Policy Research Institute,

2.Fotografie

- Fot.1. Satay
- Fot.2. Durian
- Fot.3. Rambutan
- Fot. 4. Cameron Highlands
- Fot. 5. Taman Negara
- Fot. 6. Gunung Gading
- Fot. 7. Gunung Mulu
- Fot. 8. Kinabalu
- Fot. 9. Sipadan
- Fot.10. Lankayan Island
- Fot.11. Petronas Twin Towers w Kuala Lumpur
- Fot.12. Menara Kuala Lumpur
- Fot.13. Siedziba sułtana Peruka- Kuala Kangsar
- Fot.14. Plaża w Kuching
- Fot.15. Kota Kanibalu
- Fot.16 Malakka

3. Spis rycin:

- Ryc. 1. Mapa Malezji i Azji Południowo Wschodniej
- Ryc. 2. Międzynarodowe przyjazdy zagraniczne 1950-2020
- Ryc. 3. Wpływy z turystyki międzynarodowej na świecie wg regionów UNWTO
- Ryc. 4. Przyjazdy turystyczne do Malezji wg kontynentów
- Ryc. 5. Wyjazdy Polaków do Malezji wg miesięcy w roku 2006 i 2007
- Ryc. 6. Wpływy z turystyki przyjazdowej w Malezji w mld USD
- Ryc. 7. Cele przyjazdów do Malezji
- Ryc. 8. Wydatki cudzoziemców
- Ryc. 9. Rodzaje zakwaterowania w Malezji
- Ryc.10. Liczba hoteli w Malezji
- Ryc.11. Liczba pokoi w Malezji
- Ryc.12. Zatrudnienie w gospodarce turystycznej
- Ryc.13. Zatrudnienie w przemyśle i gospodarce turystycznej.
- Ryc.14. Wyjazdy Malezyjczyków w celach służbowych w %.
- Ryc.15. Cele podróży Malezyjczyków do Chin
- Ryc.16. Wyjazdy Malezyjczyków do Australii w tys
- Ryc.17. Wydatki na wyjazdy zagraniczne (w mld USD)
- Ryc.18. Wydatki niektórych krajów Azji Południowo - Wschodniej na wyjazdy zagraniczne
- Ryc.19. Wydatki na podróże zagraniczne wg krajów świata w mld USD

4. Spis tabel

- Tab.1. Handel zagraniczny Malezji z Polską
- Tab.2. Kraje świata przyjmujące najwięcej turystów zagranicznych
- Tab.3. Przyjazdy do Malezji w roku 2006 i 2007 i ich procentowa zmiana
- Tab.4. Przyjazdy do Malezji z poszczególnych krajów
- Tab.5. Długość pobytu w Malezji w latach 1996-2001
- Tab.6. Udział gospodarki turystycznej w tworzeniu PKB Malezji
- Tab.7. Liczba hoteli w niektórych prowincjach Malezji ¹
- Tab.8. Wykorzystanie pokoi w niektórych stanach Malezji
- Tab.9. Obłożenie hoteli w poszczególnych stanach w Malezji
- Tab.10. Ilość noclegów udzielonych miejscowymi i cudzoziemcom w 2006r
- Tab.11. Kraje z największym odsetkiem osób podróżujących w 2006 w %

¹ dane Ministerstwa Turystyki w Malezji